

BRÅVALLABLADET

F 13 KAMRATFÖRENING

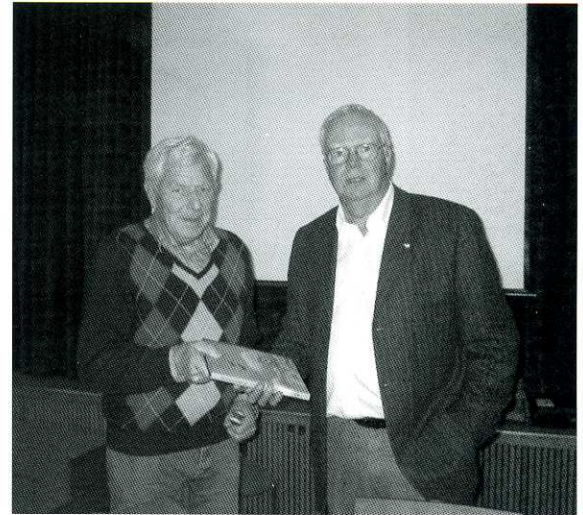
Bildad 13/6 1985

Mars 2006

Nr 42

Höstmötet tog oss till nordpolen

Ett välbesökt höstmöte ägde rum på Hemgården den 10 november 2006. Föredragshållare var meteorologen från Ljungbyhed, Bertil Larsson. Jag mötte Bertil på F7 redan när han var meteorologkadett en sommar på 1960-talet och han tillhör dem som med sin retorik fångar publiken. Framställningen är fylld av både allvar och humor. Han är dessutom bra på att knyta ihop olika vetenskaper såsom meteorologi, ornitologi, polarforskning och klimatforskning. Han har deltagit i en Antarktisexpedition och sju nordpolsexpeditioner. Vid sitt besök hos oss i november hade han som så ofta tidigare besökt polarforskningssekretariatet; 27 bokstäver, slås dock av Texasprofessorn och författaren Lars Gustafsson, som skapat "problemformuleringsprivilegiet". Det senare begreppet är något som Bertil anser har monopoliserats av i klimatdebatten verkande domedagsprofeter, vilka ofta uttalar sig med stor tvärsäkerhet.

Flyttfågelprognoser tog Bertil tillsammans med Lunds universitets ornitologiska avdelning fram. De visades i samband med vädergenomgångarna i Flygvapnet. Kunskapen om de förhärskande flyttfågelsträcken kopplad till vådrets inverkan och årstiden gav en bild som gjorde att man undvek de värsta tabbarna när det gällde flygning på låg höjd. Det var ingen exakt modell, men den innehöll ett avsevärt mått av värdefull information, och gav en ökad medvetenhet om problemet. Man slutade med att från höjd snabbt angöra Måseskär för att sedan på lågan dra iväg mot en utefter västkusten annalkande flyttfågelström, åtminstone under den tid av dygnet då förhållandena var som bäst för fåglarnas förflyttning

Samarbetsproblem förekom med ryssarna. Avsikten var att fartygen med den väldiga ryska isbrytaren i spetsen skulle gå i Vegas kölvatten, det vill säga norr om Europa och Sibirien. Ryssarna krävde dock tre miljoner kronor i avgift varför man valde nordvästpassagen. På återvägen hamnade man dock på Wrangels Island, en rysk ö där man gick i land. Avgiftssystemet är fiffigt konstruerat, det kostar gratis att komma i land, men lämna ön kostar en hel del! Det är spännande att vandra på ön, man får endast ha med sig en stång för att värja sig mot eventuella isbjörnar; de unga hannarna är båda arga och hungriga men lyckligtvis inte särskilt frekventa vid den aktuella årstiden.

Sedimentborrningar var en av uppgifterna där Bertils erfarenhet och modell för hur isen driver är av stor betydelse. Det borrande fartyget måste ligga i stort sett stilla, trots att isen rör sig i märkliga banor. Ibland blir det en ögla och hastigheten är omkring 1,7 % av vindens. Man tog upp långa borrkärnor vilka representera väldiga tidsrymder eftersom en centimeter motsvarar tusen år.

De deltagande fartygen var den svenska isbrytaren Oden och den mindre brytaren Vidar Viking, som för tillfället var utrustad med borrhörig, rakt genom fartygets midskepp, detta för sedimentupptagning. Under en period assisterade även Healy, ett fartyg ur U S A:s kustbevakning. Störst av alla var den väldiga ryska brytaren Sovjetsky Soyus med två reaktorer, som via ångturbiner och generatorer driver tre elmotorer. Oden som är på 25000 hk drar cirka 70 ton olja per dygn. Den ryska bjässen om 75000 hk drar 200 gram uran per dygn!

Åke Jönsson

Årsmöte den 4 maj kl 1800

Lokal för årsmötet är Frivillighuset (gamla 6:an).

Efter sedvanliga årsmötesförhandlingar kommer vår ordförande Bo Fransson att botanisera bland minnen från sin långa aktiva tid vid F13.

Eftersnack med fika blir det i föreningens lokaler i By 97.

Anmälan om deltagande före den 28 april på vår telefonsvarare 011-311541.

Ordföranden har ordet!

2006, mitten av februari, massor av snö, så det blir skidor i st f skridskor i år. OS med många intressanta sändningar på dagarna, och så skall jag skriva i Bråvallabladet,. Det är tur man är pensionär så man hinner med allt.

2005 var ett bra år och nu ser vi fram emot 2006. Tisdagsmötena är igång, likaså valberedningen, Årsmötet är bestämt till den 4 maj. Det blir sedvanliga årsmötesförhandlingar och själv har jag lovat att berätta om en del minnen från FV.

Om Bråvalla är det inte något nytt att säga. Det är ju lite oroligt om vad som kommer att beslutas om flygfält, byggnader och naturligtvis vår fina föreningsbyggnad.

Häromdagen var det visserligen krig i Norrköping. Det var Markstridsskolan i Kvarn som övade strid i stad. Kanske är Norrköping fortfarande värt att försvara. Självklart, men det var nog mest för utlandstjänstgöring man övade i Norrköping

En annan sak man kunde läsa om i tidningen var att "Militärens centrallager kan komma att placeras i Norrköping". Norrköping tillsammans med Örebro anses vara de hetaste alternativen. En utredning har slagit fast att en etablering skall ske i Mellansverige med tillgång till järnväg, E4, E18 eller E20, samt flygplats som tillåter tungt transportflyg. Utredningen är nu överlämnad till Försvarets högkvarter. Beslut väntas troligtvis någon gång under våren. Från Norrköping sida följer man utvecklingen noga. Det kan kanske vara intressant även för kamratföreningens framtid. Lämpliga förrådsbyggnader finns ju på Bråvalla.

Vi får vänta och se, men så länge Bråvalla utnyttjas som uppställningsplats för materiel från försvarets nedlagda förband så sitter vi nog kvar i vår fina lokal.

På plattan framför föreningsbyggnaden (röd platta) ser det ut som om Beg bildelar flyttat innanför staketet. Det är begagnade bilar från alla nerlagda förband som ställts upp på F 13. Den mest extrema bilen är nog en jättelång Volvo limousin.

Under senare år har det varit flera jubileum inom flygets värld.

Det var 100 år sedan Br Wright flög, F 13 sattes upp för 60 år sen, Kamratföreningen firade 20-årsjubileum. I fjol var det 50 år sen J 35 Draken flög i luften första gången. Och om ett par år är det 50 år sen den togs i bruk på F 13 Bråvalla. Det finns nog anledning att återkomma om det firandet. Det var ju en tradition att nya jaktflygplan skulle flyga först på F13. Så var det ju med både 29-an och 28-an.

Till sist ha en bra vår och sommar. Välkomna på våra möten som går att läsa om i denna fina tidning.

Bo Fransson

